

Martelpraktijken tijdens de rechtspraak

In de tijd voor de Franse Revolutie, in Limburg vóór 1796, hadden de begrippen schuld en onschuld in de criminele processen een andere invulling dan tegenwoordig. Men was schuldig of tenminste deels schuldig als er klachten of aanwijzingen waren voor deelname aan een criminele activiteit. Hoe meer aanwijzingen, hoe meer schuldig. Uiteindelijk moest een bekentenis worden afgelegd.

Als een geheim onderzoek door de schout of (namens) de drossaard voldoende aanwijzingen opleverde, werd aan de schepenbank toestemming gevraagd om tot aanhouding over te gaan. Werd deze toestemming verleend, dan werd een 'decreet van apprehensie', een aanhoudingsbevel, uitgevaardigd en overgegaan tot arrestatie.

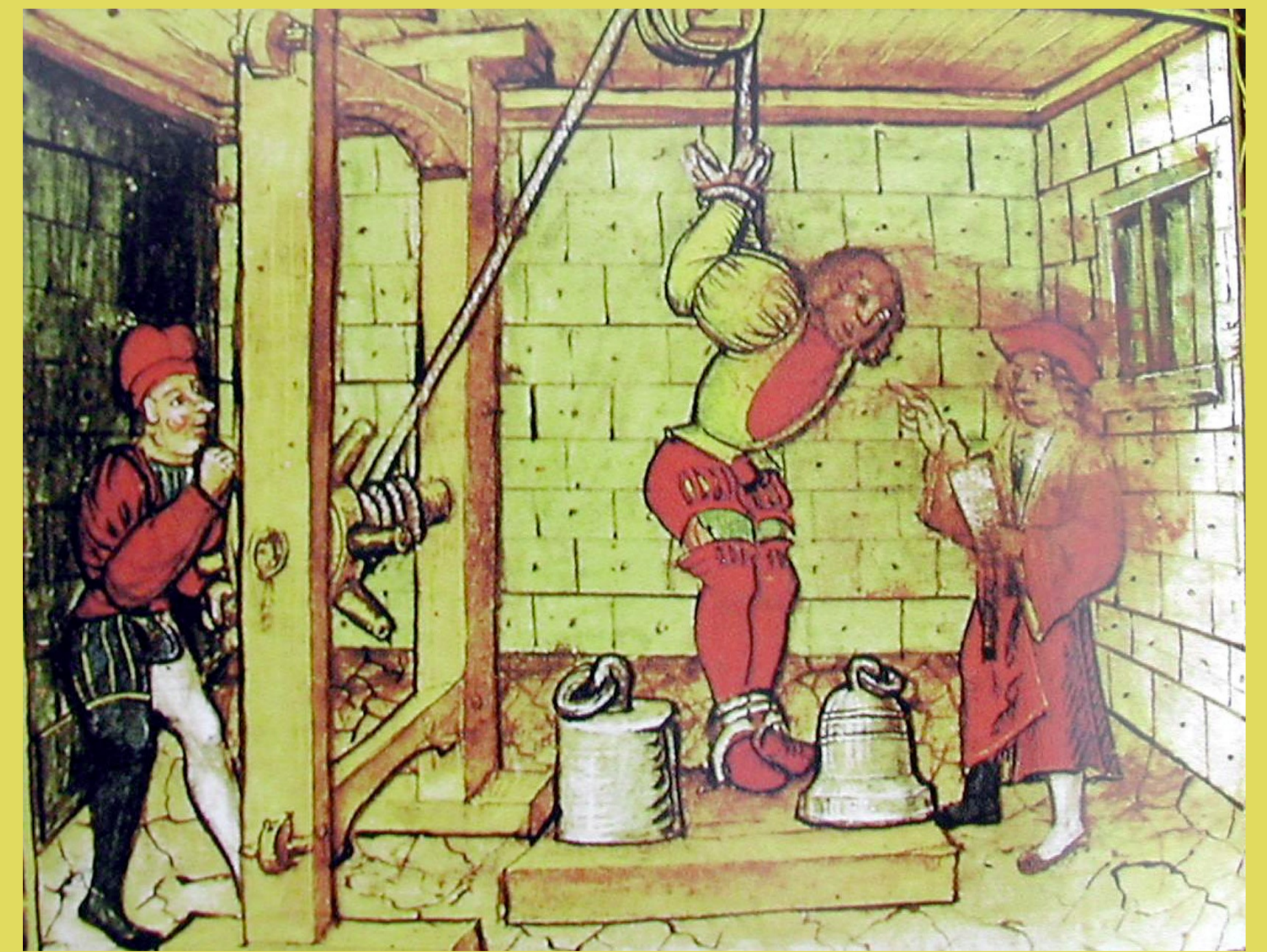
Eenmaal gearresteerd werd de verdachte, in die tijd 'beclaegde' genoemd, onderworpen aan de 'vriendelijke sententie', een gewone ondervraging waarna eventueel confrontatie met getuigen of andere 'beclaegden' volgde. Omdat men alleen kon worden veroordeeld na het afleggen van een volledige bekentenis, antwoordde een verdachte uiteraard ontkennend op de gestelde schuldvragen. Op de pijnbank (de 'scherpe examinatie') volgde vaak deze bekentenis wel. De beul toonde eerst de martelwerktuigen ('territie'), waarna velen al bekenden en namen noemden van 'medeplichtigen'.

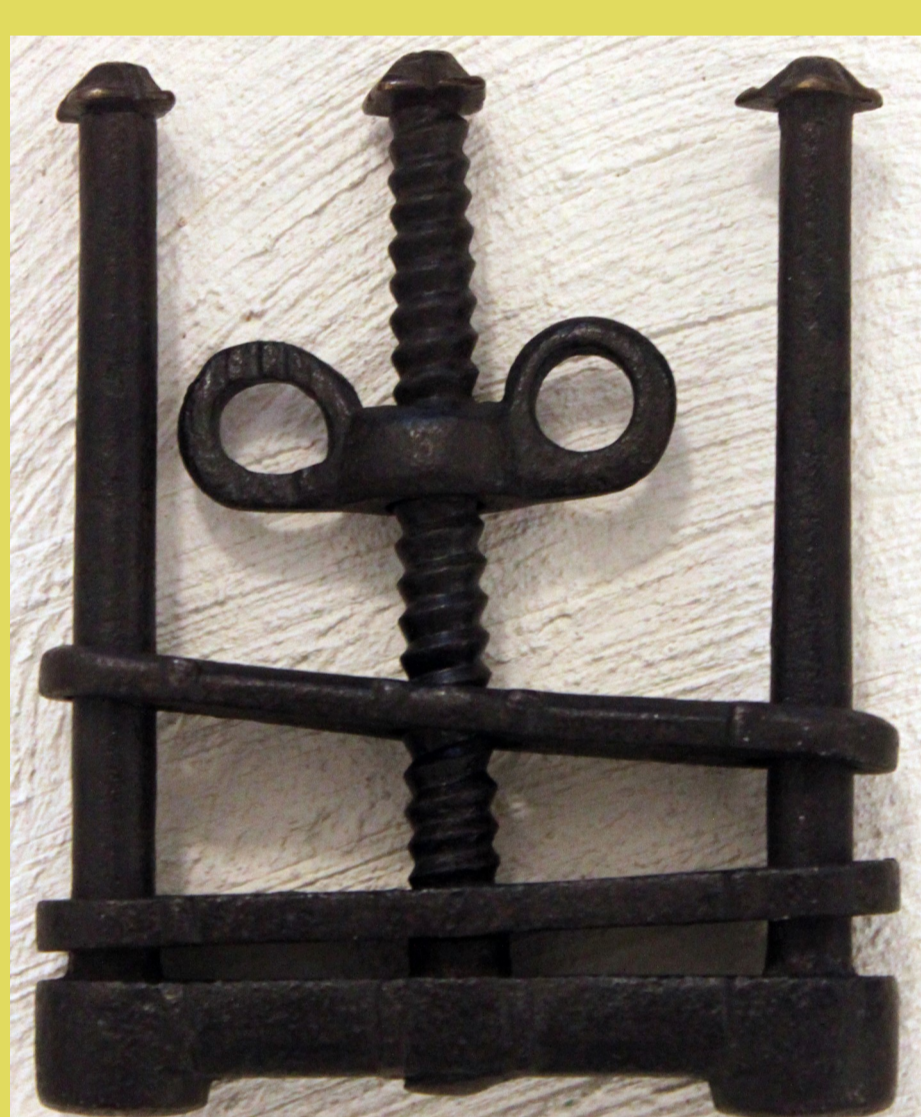
Stievels

Foltering in de gerechtskamer

Wipgalg

Duimschroeven

Bij volharding volgde de eigenlijke marteling ('tortuur') met het aanbrengen van de duimschroeven en daarna de Spaanse laarzen. Het tortuurstoeltje en de wipgalg deden tenslotte de tongen van de laatste doorzetters wel loskomen.

Bij deze foltering, in Overmaas gebaseerd op de Criminele Ordonnanties stammende uit de 16de eeuw, was een wetsdokter (chirurgijn) aanwezig die moest ingrijpen als de foltering fataal zou worden. Een dag na de foltering moest de gevangene 'los van ijzers en boeien' zijn bekentenis herhalen. Vaak werd deze herroepen, waarna een volgende tortuurronde volgde. Het vonnis, meestal de doodstraf, werd uiteindelijk geveld en uitgevoerd "op de plaats waar men gewoonlijk justitie voltrekt" tot afschrikking voor anderen.

*Meer weten over de geschiedenis van de Bokkenrijders?
Kom naar de studiezaal van Rijckheyt in Heerlen.*

www.rijckheyt.nl

